

Szerkesztőség:
Az arad-országi egyesült vasutak palotájában.
Börmentellen leveleket csak ismert kézifogadunk el.
Készleteket vissza nem küldünk.
Kiadóhivatal:
Az arad-országi egyesült vasutak palotájában van, hova a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körül járó leveleket küldendő.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelenésnapok és átlag napi napok
Előfizetési árak:
Helyben: 1. áron 12. — fél 6. — 14. — fél 6. —
16. áron 18. — fél 9. — 21. — fél 9. —
18. áron 24. — fél 12. — 28. — fél 12. —
1 hónap 1.50 frt
Hirdetések díja:
8 soros posztos egyszori hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdíj külön 80 kr.
Nyitóléc sor 15 krajczár.

Apponyi és a szélsők.

Arad, nov. 6.

Hajdan országot dúló török hordák, ma a parlament szélső elemi akadályozók haladásunkat.

Az országgyűlés nagy szerkezők kereké, mely a nemzet kincsesé váló terheivel halad előre, minduntalan megkényszerít a szélsők által elbékelt kénytelenül.

Idő és ellenzéki párt nadrágtalanjai, ama ész és tudás nélküli betegoi az ország, kiket saját pártjuk is unalmas szerszemből tűr meg maga Vilma: mert hiszen tömegnek is kunsz minden szereplésnél, — szélsőségek is lennének és örmérek a botmók, kizártnak: sokkal több káoszték nap-nap mellett a magyar valóság tekintélyének, mint a mennyi hozhatnának a köznek egy emberöltőn át. Ezek az urak újra szerepelnek, természetesen csak a szó szoros értelmében véve a kifejezést: a szélsőkkel.

A kiabálás újra kezdetét vette tehát in floribus vannak ezek az urak is. Mert lehetne ugyan a legdrágább, a legnagyobb pártérdekektől sugallott beszédet is művelt emberek tetszésével kísérsni, vagy komoly politikusok flegmájával végig hallgatni, de akkor hova lesz az ellenzéki pártok szélsősége, hirté? Ki fog róluk hallani, beszélni, ha a kurjantás és a közbeszólás kinegy a divatból a Házban?

Ésért kell nekik minden feltűnőbb szót nagyon „hazafasán” fogadni, az az azajongással és szórnyú módon erőltetve az érdeklődést, a mi különben csak a saját semmisségükért történik. Így lesz láthatóvá a semmi; így tűnek fel nek is...

A legújabb szcenária tegnap kezdődött, az udvartartás költségeiről, a szélsőben nem akart megszavazni, követelve a magyar udvartartást. Ugron vitte a szót.

Bármennyire szeretnők őt a pártok szélsőségtől megkülönböztetve látni és tehetségét magvasabb kérdéseknél felebuzogva tapasztalni, minduntalan tapasztalunk kell, hogy működésének újabb

sorozata is csupán a hatásosabb, hogy ne mondjuk pikánsabb ötletek kiszákmányolásából áll. Ez, — ilyen volt a mostani is.

A kérdésről nincs mit szólunk. Az összes közjogi alapon álló pártok, — tehát az Apponyi és is, ha lehet így szólni, — elfogadták az udvartartás költségeit. Hogy a szélsőben hogy ad magáról életjelt, az lehet az életrevalóság kérdése, de nem politikai kérdés. A lármán kívül csak az tűnhetik itt fel, hogy Apponyi ismét kudarczot vallott, midőn hífkijában bizott és beláthatta ismét, hogy a két kulacsoskodás, mindig az igazság rovására megy végbe. A tételt ugyanis Apponyi megszavazta, de a miniszterelnök indokolását nem tette magáévá; ez t szükségesnek tartá kijelenteni, de a z t bőszen elhallgató, hogy az Ugron Gábor indoklására nézve mi a megjegyzése. Ily fentartás — csak a kormányban szemben van, de a szélső bal tulzásaival szemben nincs. Ezt őszintén sajnáljuk és ezen sajnálatunknak illőnek tartjuk éppe n most kifejezést adni, midő n a kormány javaslatára szavazott; mert ha ezen alkalommal is követeljük tőle azt, hogy legyen minden irányban nyílt és kettős magyarázatot lehetetlenül tevő őszinte, azt hisszük, nem vádolhatunk azzal, hogy szavazatának hatását akarjuk rontani ezzel a követelésünkkel. Kisebb gondunk is nagyobb.

De lehetetlen rá nem mutatnunk Apponyi gróf e játékára, mely mindig abban nyilvánul, hogy a mig a z udvar és a hadsereg tetszésével összefügg valamely kérdés, abban ott áll a kormány mellett, igyekszik azonban minden ilyen alkalommal a szélsők botrányait es követeléseit agyonhallgaltatni.

Hogy mit ér el ezzel, azt könnyen beláthatná akkor, a mikor arról volna szó, hogy ez a perfidia mennyire vált hasznára — a kormányképességének... Most csak ezt akartuk elmondani.

Országgyűlés. A képviselőház keddi ülése elején Szász gróf miniszter a naszdvidéki erdőkről egy törvényjavaslatot, Csász gróf miniszter pedig a hágy korábbi határozatának megváltoztatása iránt előterjesztést nyújtott be.

A napirend első tárgya a szárszámadási bizottság jelentése volt a szárszámadások jövő berendezése iránt. A jelentést Vasrády Károly előadó referálta s a ház Horváth Ádám és Helffi felolvasása és Wekerle miniszter felvilágosításai után Heránszky módosításainak mellőzésevel változatlanul elfogadta a bizottság által ajánlott határozati javaslatot.

Es következett most a napirend legfontosabb tárgya: a királyi udvar tartás költségeiről szóló törvényjavaslat, melyet Dániel Ernő előadó referálta. Ugron Gábor történeti visszapillantásban Zeigmond és Mátyás királyok példájára hivatkozva azt fejtette ki, hogy volt nálunk külön magyar udvartartás is, mely most sem közüstély; külön magyar udvartartást kíván most s a jövőre, hogy a nemzet és király között félreértés több ne legyen. Végül maga és elvtársai nevében határozati javaslatot terjeszt be (akárva Ugron G., Molnár J., Gulácsy D., Petrich, Szalay K., Madarász Jenő, Kaposfy, Gosztonyi, Vécsey Endre, Farkas Imre, Illyés Bálint Horváth Ádám, gróf Károlyi Gábor, br. Jeszenszky Sándor és Lits Gyula által), mely szerint a ház a tárgyalás a tati törvényjavaslatot el nem fogadva, utasítja a miniszterelnököt, hogy még ez évben törvényjavaslatot terjeszzen elő a külön magyar királyi udvartartásról.

Tíz a miniszterelnök Ugron ellenében hatáson fejt ki, hogy nem az udvari méltóságok látják el tanácsokkal a felsőtest a legalább is fura a kormánnyal fel fogás Ugrontól, ki azt kívánja, hogy a koronának alkotmányos és felelős tanácsadói közül meg más tanácsadói is legyenek. Különbén is Ugron érvelései és határozati javaslatai éppen nem alkalmasak arra hogy a királyt és nemzetet összefoasszák: Helffi a miniszterelnökkel polemizál; — Apponyi Albert gróf nem fogadja el Ugron határozati javaslatát, megszavazza ugyan a törvényjavaslatot, de nem a miniszterelnök érvelése alapján. Végül az előadó és Ugron zárszavai után a törvényjavaslat egy általános szavazással, mint részleteiben változatlanul mellőzte a ház.

A napirend utolsó tárgya a telekkönyvi betétekről szóló törvényjavaslat volt, melyet Matuskó előadó beszéde után változatlanul elfogadott a ház.

A kereskedelmi szerződés Romániával. A „Pol. Corr.” Bukarestből sugalmazott közleményt hoz, mely vázlatosan ismerteti

azokat a szempontokat, a melyeket a román kormány az osztrák-magyar monarchiával kötendő kereskedelmi szerződésnek új ből felveendő tárgyalásánál zeinörmértéktől tekint.

Románia részéről ideiglenes, 1891. június haváig terjedő megegyezésre törekzenek, mert akkor — minden kereskedelmi szerződés lejár s így Románia szabad kezét nyer kereskedelmi viszonyainak rendezésére. Románia, tekintettel kivitelesére, a gabonamentinek megfelelő elbánsására, továbbá bor, petroleum, vágott hús, állati hulladékok és szarvasmarha-kivitelre törekszik. A gabonamentekre nézve Románia valószínűleg a legtöbb kedvezményezett kftáros nemzetek elbánsását fogja igényelni, a borra alacsony vámtételeket, petroleumra a bevitelt vám leszállítását, valamint a bevendő petroleum minőségi tekintetében való megszorításának mellőzését óhajtja. A szarvasmarhára nézve Románia — tekintettel állategészségügyi-rendőrségének kielégítő állapotára, azon feltételeket kéri, a melyeket az osztrák magyar monarchia Olaszországnak és Svájcznak az állatok bevitelére megadott. A részletekre nézve a román megbízottak valószínűleg a melletti foglalatnak állást, hogy részleges járványok esetére a határ ne zárassék el egész hosszán, hanem csak egy korlátozott zónán s a határon fellátandó vegyes szakbizottságok a méltányosság szerint állítsanak egybe. Románia kötelezi magát, hogy a kiviteles államokban állat-vezetők intézkedéseket rendez be és a biztonságának megengedi, hogy a szükséges állategészségügyi rendelkezéseket érvényesítsék. Ezen előnyök ellenértéktől hajlandó az osztrák-magyar monarchiának ama czikkekre nézve, a melyek leginkább érdekei körébe esnek, kedvezményeket biztosítani. Ez oly czikknek vámjainak lényeges leszállításában állana, a melyek Romániában nem készíttetnek. A kedvezmény 74 lételem vonatkozik, a melyeknek száma esetleg még bővíthető lenne. De még más czikkekre is leszállíthatná Románia a bevitelt vámot és pedig a lehetőség határig, de azon feltétel alatt, hogy egyedül Romániától függjön a minimális tétel meghatározása. Hogy Románia a megkötés ellenében véde legyen s nehogy járjon mint 1882-ben, mikor az osztrák magyar monarchia elzárta határát a román gabonamentek vagy más termékek bevitelét, avagy a román szarvasmarha importját teljesen vagy részben tiltáná.

Csanádmegye és Szeged.

I.

Szegedet a pusztítás és rombolás angyala tette nevezetessé, egész Európában ismertté. Csanádmegyével a külföld talán soha de a hazai sajtó is ezeltől vajmi keveset foglalkozott; most pár hó óta Szeged és Csanádmegye igen gyakran, és pedig együtt említettnek, mert a mit egy év óta autogtak, azt es év elejétől nyíltan mondogatják, hogy t. i. Szeged ujjaépítése csak azzal lesz teljes, hogy egy nagy megyének székhelyévé tétetik.

Ezen tervezetnél első sorban Csanádmegyét hozták Szegeddel egy keretbe, legalább a szeg így bujt ki a szákból. A tervet ama Szeged érdekeiben kikerülő tendő megéhez — így tartja a világ — a szegedi kir. biztosság készítette s nyújtotta be a magyar kormány elnöke, a belügyi miniszterhez. A kir. biztosság becsvágva — Szegedet minden aron emelni — részben igazolt lehet, de más részről Szeged érdekében mások rovására s akarata ellen intézkedni, heyes és korrekt nem lehet.

A létesítendő új megye tervezete sokáig — így mondják — a belügyminiszter ur asztalában őriztetett s bár minden részletében a hazai érdeklődő nagy közönség azt ma sem ismeri, annyi kiszivárogtat megia, hogy a Szeged székhelyül alkotandó új megyéhez első sorban egész Csanádmegye esatoltassék, második sorban jönne hozzá Torontálmegye felső része, Pest-Pilis-Zsolt-Kiskunmegye alvidéke és Bácsnak s a mai Csongrádnak egy-egy darabja. Hogy pedig Csongrádmegye Szentes székhelyül es által tulgyonon ne legyen, es is kapna kárpótást Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyéből, sőt némelyek szerint Békésből is. Tehát 6-7 megye területi békés viszonya savartatnék meg.

A nevezett megyék közül egyedül Csanád, az mely ezen tervezet által egészben s mélyen van érintelve, mert a mai Csanádmegye teljesen megszűnik s ha az új megye felállításánál a „Névből” név fennhagyatnék is, el lehetne róla mondani: „Névből” el csak, többé nincs

E közlést nyitni egyik jeles munkatársunk kuldte meg, a mint ezeltől hat évvel megírta. Azonban most is kiérte a kérdés, mert sokan ma is nagy területi átrendezéseket képszik a közigazgatási reformot. A szerk.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(November 6.)

Elhibázott élet.

A szalonban volt felállítva a ravatal. Ezáltalott kandallaberek lángja lobogott a falakat bevonó tompa fekete posztóra. Sötétzöld, kover fikuszok, lenge legyező pálmak vetettek árnyat a koporsó barna díofájára.

A koporsó atléspárnáján egy nyugodt, szinte mosolygós fiatal férfi-fej pihent, a halántéka körül keskeny, fekete selyemkötte kötőtte el azt a szűk kis rést, melyen át az élet, az álmok, a nagyratörkvő tervek örökre ellitánt a hatalmas es rkezett, soha nem pihenő agybol.

Mindez, a mi Bodonyi Balázsból egy boldogtalan pisztolylovás után maradt, ott hevert a tőmjérszagu szalon közepén virággal, viaszgyertyákkal a pompás ravatalon.

A halál egyed iválósága, néma bevégzése nehezit komor levegővel a halottas házra.

A gyászdraperiákkal díszített kapuboltonat alatt, a viaszpecsétet, kopott szőnyegen, nagy estató botjával halkak, egyedvűven lépegettek fel-alá a temetés-rendező iszákos képi halalmadára.

A családok az istállóba gyűltek össze. Az inason a halottnak új szalonkabója felszolgált, a kocsis egy emléke kapott cimmeses tajtipát lopott ki az ur tőrkös dohányzó szobájából. A kulcsárné a szolgálókat szidta rándúságukért, hogy még az új teketé főre való kendőjüket sem tudják megbecsülni. Azon tanakodtak, kitől és mennyi bért fognak kapni, hogy a gazda öngyilkossága miatt egyszerre szolgálát nélküli maradtak.

Ma estenden lesz a temetés. A kocsisok a lovászlányokkal a parádés szerzeméket fényesítette, szűkre szabott abrakot vetett a két almászürke félvér kőjászlába s káromkodva igazgatta meg a két ripszes, fődött kupé valamelyik megtárgult osavarát.

Tegnap a rendőrség s az orvosok ositáltak nagy fölfordulást a fényes legénylakszaban, mikor as inas kora reggel szétörpítette a megdöbentő hirt, a mit senki sem akart ennek az infámis, szeplős, vöröshaju fióznak elhinni: hogy Bodonyi Balázs, a

város komoly fiatalágának lelke, elismert vezére agyonlőtte magát.

A doktorok elvégezték a szokott czerimoniat annak megállapítására, hogy Bodonyi Balázs, ez az erős, tiszta eszt férfi örült volt, hogy valamikép a papok meg ne tagadják mindennel leszamol, érteketlen holttestétől a megszentelt pár négyeszláb földet.

Ez a pia frans elég arra, hogy a klerus szemét hunyjon, de a fölkalotit követése meny egyszerűen félredobja s vérszomjas kíváncsisággal kutaja az igazi okot.

A jó barátok, a hivatalos emberek felhánytak minden zeg-zugot és sehol egyetlen papirszelvet, néhány kusza sor, melyből kizsillogna egy paányi világosság.

Megfoghatalan rejtélynek tetszett, hogy egy előkelő állásn, férfiasága delén álló, nagyessz ember oldjba magától est a neki minden javával kínálózó életet s önkényt lebukják az örök semmibe.

Egyszer olyan megmáshatatlán ténynyel állott szemben, egészen megszavardva a köztudat, melynek okáról, vagy az okok egész láncolatáról még csak homályos sejtelmek sem volt képes magának alkotni.

Halkal seongó gyermekálmok emléke tödült veres szemei elé. Ugy van. Bizonyra jó emlékszik a halála napjára, bárha egy bankett miatt nem is mehett el a temetésére, ez volt az a leány.

A szomszédjában lakott, egyszerű észjárásu szüleik terveztek, hogy valamikor egy párt csinálnak a két fiatal cseledeből.

Egy váratlanul, erőszakosán félbeszakadt élet katsztrófáját kellene igazolni az események logikájának segítségével. De ép az az egyetlen szó hiányzik, mely az összeszekuszált gomolygoy kifejtéséhez nélkülözhetetlen.

Az az idő, mikor Bodonyi Balázs iskoláit bevégezve, teii rózsás reménységgel, férfias, gerjedő becvágással s az élet édes kedvével belépett a világba, az aranylaks kora volt.

Meglepte az embereket az a képtelen, örült ragály, hogy hirtelen, semmiből akartak meggazdagodni.

Bodonyi Balázs a maga egy pár ezer forintnyi vagyonkájával valahogyan önkénytelenül belecsodortott ebbe az aranypótló osillogó, amerikaias áramlatba és olykor a hullámleleken didalmasan ringva uszott az ismeretlen esz felé.

Kalifornia aranybányászai plántálták be az emberiség szívébe ezt a minden tehetsé-

get, az egész érelemvilágot felpörzsolő, lángoló vágyat.

Aranyos, sápadt kőd erszkekedik a pénz srűltjeinek agyára, egész gondolkodásmodjukat megtompítva, kizökkenve eredeti irányából, hogy a meghibbant logika helyét engedjen az egyetlen, uralkodó monomániának.

Bodonyi Balázst a szerencséseje kapta el. Rokonszenves egyéni tulajdonságai korán fényes karrierhez segítették. Még mint egészen fiatal ember, előkelő közhivatalba jutván, hamar megszokta maga fölött urat nem ismerni.

Beosvágva a politikai szereplésre igazta, hogy itt sulyt tudjon szerzeni magának, beleesett az aranylába.

Pénzt, vagyont szerzeni minden áron. A ki gazdag, az független, annak van beose, tekintélye a közpályán. Nem ezének, egyszerű eszöknek vallotta a pénzt, a mig aztán egyszer el nem érkezt az az időpont, hogy elvakult lelke fölseréste egymással est a két fogalmat.

Ezért nem azért tartott fogatolt, nagy cseledéséget, fényes háztartást, mintha azzal általa fényét, személyes tekintélyét akarta gyarapítani: hanem csakhogy fennirtása annak látását, hogy ő gazdag ember.

Éközben minden mozzanatában a közéletnek, politikai, társadalmi, agitációkban előrangyu részt vett.

Tömérdek tiszteltbeli hivatalt elvállalt, osakhogy a neve folyton forgalomban legyen, nem gondolván err, hogy a pénz is, név is addig forog, amig elkopik.

Bodonyi Balázs lelki bajának ezen stádiumában már nem volt egészen öntudatos, akarattával feltétlenül rendelkezni képes férfiú.

Mind az a vonás, ami az embert alkotja őszesegében, a gyöngédség, a szeretet, a hit, clesenyvészetét, elcsatnyult benne s lassankint egy rideg, merev es hideg osillogus formula aláakult át, melynek homlokán egyetlen, vigasztalan jelszó ragyogott: a becvágás.

Ha az emberek kevésbé tévelyednének el arról az ösvényről, melyet a természet jelölt ki s mely az élet eszejának a boldogságot valija: bizonyára sokkalta kevesebb but, bűn és nyomor keresetné az emberiség létesését.

Ha ezt a szót „bevcágás” egyszerűen kitörölhetnék az emberi tudalomból, kevésbé fényesek és véresek lennének a história löporzagu lapjai de bizonyára sokkal kevesebb

fájdó köny is hullana osak azért, hogy egy józanabb kor idiota álmodzásnak bélyege legyen legtöbb nagy törekvés az elődöknek.

Bodonyi Balásznak egész vérvakátat, minden életműködését átalakította ez az ereiben iszó lava.

Elvesztette bizalmát az emberekben, a mindenek felett domináló én megrontotta tisztán látását, az álomszerű nagy oszlok megosokentétek fogékonyágát a gyakorlati élet iránt.

Apró hibákat követett el inkább csak elnézésből. Pillanati pénzavaráiban piázkos természetű adósok gokat csinált azzal a reményvel, hogy egy sikerült nagy spekuláció apró kulcsait, akik a becsületéhez tapadtak éles szivóikkal, lefogja róla rázni.

Öntudatlanul öltöztette magát értéktelen apró pénzre, lépten-nyomon eltérőszolván egy-egy morzsáját befolyásának, összeköttetéseinek egy-egy kis gazember érdekében.

Aztán mikor elérkezett az a válságos idő, hogy ő é.e. magáért kellett volna megmozdítani minden követ, hogy össze ne omoljon a kizárólagos kálusszal bálványozott „én”: halálos remülettel eszmélt rá, hogy a mi nélküli most meg kell semmisülnie, azt apródokint másokért már rég kidobta.

Ehen hal, mint az a hajótörött, a ki azon hiszében, hogy két kenyere van, az egyiket nagylelkűen elosztogatja bajtársai között s aztán veszi észre, hogy azok már előre megették a másikat.

Biztató, szánakozó szót kapott csupán a maga számára, a mi mind olyan volt neki, mintha egy-egy csöpp éző nafta hullott volna kevély becvágására. A váltónyar-gálás különféle megalázó fáisai végtelenül felizgatták. Már külsőleg is észrevehető volt folytonos káltságra, a mihez az utolsó napok álmatlansága folytán erős morphium befecakendésesek járultak, az alarendelt tisztviselőknék is szemét szurt. Vértörölődést panaszkodott, az orvosa reggelentint hosszú estákat ajánlott övszerül.

Azon a reggelen is, hogy otthon a dolgozó szobában, a széles sül borszállyában állott agyakkal találta meg inasa, álmatlan bjszaka után már virradtúrok elment haláról esztáin.

Bolyongás kűt a temetésbe tévedt. Hogy szétörpítse gondolatait, kisdékok módjára elkezdte olvasgatni a sirkövek feliratát.

A sok, léha dícselkedés, pompázkodó czimek során egy kis, virágos sirnos lépett. Az egyszerű fehérmárvány obeliszen csak egy név volt bevéve „Anna 17 évét élte.” Valamely nagy földöntuli ragyogás kibítotha el, hogy hirtelen megroskadt az előtt az egy név előtt. Szívesen eljátszogatott az egyszerű kis leányfalynál. Egyetemi éveinek legfőbb öröme az volt, a mit otthon, gyöndé, szerelmes kis Annája közelében eltöltögetett.

Ö bizonyára nem csalta meg est a hiószékeny gyöngye teremtetét. Akkor gyermekésszel és szívet szerette is. Hogy aztán férfivá, kész, okos, nagyratörkvő férfivá lett, csak nem vághatta el fényes jövője útját egy érzelgős gyermek-regénynyel?

Nem bánt volna kiemellettől, szép, okos szavakkal magyarázta neki — s ő mily halálos hidegek voltak ezek az okos szavak egy rajongó kis leányfalynak! — hogy es nem megy, az egy boldogos gyerekjáték voltj amit nagyon okos lesz mindkét részen alaposan elfejtenu.

S a kis lány is egészen úgy viselte magát, mint az egy okos és eszeméges polgárlányhoz illik, aki nem akarja magát egy keletlen szerető nyakába varrni. Kevesét szökött busosulni, éppen nem sirt. Hát tehát arról Bodonyi Balázs, hogy vagy esztélen mulva meghalt szegény bohó Anna sorvadásban. Bizonyára örököit baja volt, az anyját is az ölte meg.

Hanem azért ebben a percében, a mikor hatalmas erővel érette lábai alatt ingadoni a futóhomokot, tántorogva leroskadt a kis fehérmárvány obeliszk tövéhez s mintha az Golgota véres keresztje lett von, keserű vádó, bübánatos könyök ömlötek megnyugvásért, bossanattért hasztalan a porba-omlott nagy férfi szeméből.

Atkos, vádó sikoltások harsogtak megzálalt lelkében. A elhibázott élet minden keserve szoritotta össze most újra érezni kezdő szívét és az egyszerű sirkő minden egyes feketére sománczozott betűje haragos száj gyanánt kiáltotta fel:

— Bodonyi Balázs, becvágó nagy férfiú, hitvány bolond vagy, a ki nem érdemi meg, hogy éljen.

Es Bodonyi Balázs fölkel, letörtülte arczáról a sir pázslának harmatát, egészen nyugodt kedéllyel hazament s egy pisztolylovással pecceltette meg a tulajdon halálos ítéletét.

jelen". Ezért nem ütközhetik meg senki, ha Csanádmegye megbotránkozása és elkeresésével, de férfias akarat és erélytel, mint egy férfi áll szemben a tervezettel. Csak ha minden önzert és alkotmányos értelem kihalt volna már e megyében, lehetne az másképpen; ugyanazért az önkormányzat és alkotmányosság társítjai, bár mely megyebeli is, örüljenek, ha Csanádmegyében nincs lélek, melyet meg lehetne győzni arról, hogy reá nézve üdvösebb lenne egy nagyszabású megye Szeged székhelyével, mint a mostani keret, — és nem lehet meggyőzni, hogy ezen mások jogait tipró, önkényes tervezet, magyar hazai és nemzeti közérdek volna.

A nyugalmából felriadt kis Csanád élet-halál harozza száll e tervezet ellen. Osmertjük ez ügybeni feliratát, lássuk az imposans küldöttséget, mely a megye alispánjával élén, március hó elején a miniszter elnökél fenjár. Olvastuk a miniszteri választ is, mely míg az alispánnak mint szónoknak bók, érdemileg hivatalosan kitérő. Nem barátja — ugymond — a megyék kerületi bolygatásának, de ha a ország közérdeke kívánna, ez elő ki nem térhetne; egyébiránt tanulmányozni fogja a kérdést, meghallgat minden pro és kontra érveit, meg fogja hallgatni Csanádmegye alispánját is, mielőtt határozna. stb. Ily ildomos s határozatlan volt a válasz — s tény, hogy akkor döntőleg válaszolni még nem is lehetett.

A kérdés tehát, mely Csanádmegyét és székhelyét Makót, még ma is fényveti, annak létszámát lett, hogy a napi sajtó csaknem kivétel nélkül Szeged pártjára állt. Amaz, egyébként dicsegetés segélynyújtási rokonzert, melyet Szegednek négy év előtti év alkalmán elpusztulása az összes magyar nemzetben felkeltőtt, még ma is a kérdést alig latolva, az autonóm elvek-ről megelégedkezve. mindig kész Szeged javára nyomni le a mérleget. Mindenkj tart ennélfogva Csanádban attól, hogy a különben oly hidegen pozitív és tárgyilag-os érvek alapján határozni szokott kormányelnök ez áramlattól szabadulni nem bíránd, ugyanaszért a kérdés mielőbbi eldöntését kívánják, mert a bizonytalanság a mostoha valónál is győtrőbb.

Végre április 10-én meg is hallgatta a belügyminiszter ur az érdekelte megyék fő- és alispánját s csoportosítja a pro- és kontra érveket, rendezti talán a részesítés módosítást, vagy talán határozott is már, hogy ez idő szerint legalább a kérdés a pihenő aktákhoz tétessék, míg majd netán később képes leendő erejével maga köré tömöríteni az alfdő egy szép vidékét (?) És ez volna bizonynyal a legesszerűbb intézkedés, t. i. e. kérdéssel szemben a napirendre térés.

És ha ezen kérdés elnapolása a külszöbön álló megyei tisztújítások egész tartamára ki is volna mondva, akkor, felesleges lenne hozzá most bár mily irányban is szólani, — de tekintettel, hogy a kérdés, bár a csatázás kissé alább szállott, még mindig fennáll, a damoklói kard Csanádmegyét és Makót ma is fényveti s a „Szeged“ új megyét jelképező leányka nem halt meg, csak alszik, — alkotmányos kötelességet teljesítik, ha mint nem csanádmegyei is, de magyar alföldi s a viszonyokat közelről, nagy részben közvetlenül ismerő, az ügy elvi oldalához, még ha az háládatlan is, hozzá szólni vállalkozom.

A kérdés elbírálásánál minden más indokot főbölcslegnek tartok, mint felállítását.

Első sorban azon alkotmányos önkormányzati elvnek, hogy róluik, nélkülünk ne határozatacsék semmi s hogy akár egyén, akár testület, a meg hivatását s feladatát eljcsíti, törvényadta jogaitól megfosztassék s törvényes kötelessége teljesítésében ne zavartassék;

és másod sorban bizonyítását annak, hogy az új megye terve nem országos, mindent felülmúló közérdek, de egyedül Szegednek külön „oly érdeke, mely csupán mások érdekének megrovíditásával valósítható.

E kettőt kívánom röviden kimutatni és harmad sorban kifejezést adok saját, talán kivételes és izolált nézetemnek. Szeged erőltetett nagygyá tételét illetőleg.

I. Hogy Szegednek, mely — sit venia verbis — több mint 3 évig az ország terített asztalánál ült, éves közben megjöhett az étvágya az ily megyeségi garrungra, azon nem lehet csodálkozni, nem tehát a felett sem, ha Szeged ez ügyben propagandát és reklamot csinál a gyűjti s felterjeszteti az aláírasokat s a vizolyást önö malma javára szabályozza. De csodálkozni kell megütözéssel, hogy a megyék oly közönyösök az ügyben, miszerint a tervezetnek ama sarkalatos önkormányzati elvet sértő intencióját: „rje ndelkexni róluik, n élkü-

minden oldalról meg nem támadják, Csanádmegye ez ügybeni feliratát a megyék egyszerűen tudomásul veszik, ott pedig, hol a területi épdság szintje meg van támadva, csupán eme saját sérelmük védelmére kelnek. Hová lett a megyék alkotmányos szolidaritása? hiszen ezen ajírás azt bizonyítja, hogy saját bőrtüket védve kétszék és képesek más tármegyék börtére akár meg is alkúdni.

Váratlanul és kelemetlenül lepet meg e téren különösen Pest-Pilis-Zsolt-Kis-Kun megye közgyűlése. Az első megyének igen tisztelt, alkotmányos értelete és szabadelvtőségéről általam közvetlenül ismert alispánja felállítja a sarkalatos elvet: „Nihil de nobis sine nobis,“ de ezt csak saját megjéjét illetőleg hangsúlyozza s Csanádnak ezerszerre nagyobb sérelmét, mert míg az ő megyéje alig érzhetőleg esonkittatnék, Csanád eltörtöltetnék, egyzseren tudásul venni kívánja; tehát védje kiki, a mint tudja a saját bört.

Es ezt a negyvenes korszakban már öntudatosan közreműködő; az alkotmányosság és demokratikus szabadelvtőség érteében megosztosodott Földváry Mihály mondja, nem csoda aztán, ha a nála sokkal ifjabb, modern divású Szivák Imre tovább megy s ha Félegyházát nem bánják, természetesen látja, hogy Casuádot oda dobják Szegednek. Am Sz J. beszéltet így, neki a 48. előtti megyékről csak báyádt fogalma lehet, vagy igaz i. hová is tévedtem? hiszen a megyéknek nem hivatásuk többé s így jelzőjük nem lehet, hogy ók az alkotmányosság s önkormányzat védőbástyái.

A kérdés elvileg és tárgyilagosan egyszerűen s röviden így állítható fel: Magyarország törvénykezése az idő szerint egyáltalán nem foglalkozik a megyék területi új beosztásával, a mi e téren elkerülhetlen tendó volt, az bevégeztetett, teljesen új beosztásra, körzövel szabott új megyék kikerekítésére nem volt szükség s éppen azért ily felesleges és indokolatlan megbolygatására a történelmi alapon nyugvó s hosszú összeköttetésben nyugodtan működő megyéknek nem vállalkozott egy kormány sem, a mint az nem is lett volna tanácsos.

A szükség és viszonyok parancsolta s már megtörtént változtatások és csoportosítások után ma már önkakarat ellenére s országos közérdek parancsszava nélkül egy megyét sem szabad területében megbolygatni, a mi az mint köztörvényhatóság összes belkormányzati ügyeinek vezetésére értelmileg, erkölcsileg és anyagilag képtelenül bírhatna. Ezért a kormányzati minisztrációja törhetlen rossz volna is, ki puhatolandó lenne, nem-e csupán a tisztviselők képtelensége, erélytelensége, avagy hanyagsága teszi a helyzetet törhetelenné? S ha igen, ám hájjon az államkormány felügyelete a rossz tisztviselők nyakára, de magát a megyét ne bántsa.

Ha a megye vagy annak egy részével oly könnyen lehetne rendelkeznit, hogy te X. megye csatoltatol Z. megyéhez és székhelyed B. leendő, — ugyanazon joggal lehetne akarattjuk ellen közérdeket összecsatolni, vagy szétvárolni, sőt a véletlenül mevo gróf A-nak is meglehetne parancsolni, hogy vonjon ki őst fészekből s menjen K-ba lakni.

Az alkotmányos önkormányzati egyszerű sorrend ez: Az egyén vagy család lakjék ott s teljesítse ott honpolgári kötelességét, hol azt érdekei s viszonyainak legmegfelelőbbnek ő maga tartja, hol bol, dopságtát feltalálhatni hiszi, — tehát szabadon választja meg lakhelyét, társadalmi, polgári és politikai kötelejtét.

Az egyének és családok csoportja ismét szabadon állapítja meg a törvények keretén belül, saját érdeke szerint a község fokozatát: kis, nagy község, rendezett tanácsú város vagy esetleg törvényhatóság város kíván-e lenni? O érai és tudja, első sorban s legalaposabban megbecsülni, mérlegelni anyagi, erkölcsi és szellemi erejét, tehát első sorban ön magaj határoz belviszonya s közigazgatása felett, s ha ezen határozat mások jogait nem sérti s az állam a haza érdekeivel ellentétben nincs, és az illető község vagy város többsége érdekeit a vágyait kielégíti, — a felelős kormány, esetleg a törvényhozás amaz önelhatározást mindig helyben hagyja.

Most következnek a harmadik tényező, a kis- és nagy községek s városok csoportja, melyek társulása, bizonyos területen tömörülése alkotja a megyét. Miért volna szükséges ezektől megvonni az önkényes s önérdelkeik szerint önmaguk által kívánt csoportosulás jogát? Az egy vidéken megtelepült, egymással érintkező községek öntudatosan is, de talán ugyanyoly mérvben ösztön és gondviselészerűen is érzik, mily területi s népességi arányban kell egyesülniök, tömörülniök, hogy a törvényes közigazgatási kormányzatnak jól megfelelhessenek, hogy közigazdaságilag és közmívelődésileg előhaladhassanak s a szomszéd

hason szabad megyékkel és a körrel lépet tartani birjanak, versenyezhesenek. A hely és vidék viszonyai, népszokások, a rokon foglalkozás, a hagyományok és történelmi fejlődés, a természeti földrajzi határok, a megcsokás s ezekkel rokon tényezők mind ösztönözserűen hatnak, mint gondviselés. — de éri ön tudatosan is minden vidék községeknek csoportja s a polgárság többsége, hol összpontosulnak érdekei kiválóan, mely arány és mérvben parancsoló reájuk néve a nagy csoportosulás, vagy a szűkebb társulás, — valamint azt is, hogy az így fejlődött község csoportnak avagy megyének hol és melyik legyen a központja, székhelye?

A kormánynak és törvényhozásnak felügyeleti joga és kötelessége most még nem több, mint ellenőrizni s megbirálni, hogy az autonóm alapon megalakult megye képes-e hazafiai és törvényesabta rendelkezésnek mások kára nélkül megfelelni és bir-e elegendő anyagi, erkölcsi és szellemi erővel a jó közigazgatásra, a haladás és fejlődésre? Még ha egészen újból kellene is a megyéket alakítani, ez lenne a szabadelvtű és alkotmányos eljárás és nem az önkényes elméleti közövel eszközölt „sic volo sic jubeo“ kikerekítés s egyes vidék vagy városok iránti apriori szeretet avagy elfogultság.

A gyakorlati élet régen bebizonyította, hogy a megyék fenállása s működési sikere nem azok területi nagyságától függ, hanem az anyagi, erkölcsi és szellemi erők harmonikus összeműködésétől. Ha ez nem így volna, akkor egy percig sem volna, az elméletileg tulnag, vagy tul kicsiny melyeket megtráni.

Nem p. o. □ mértfölddel	
Pest-Pilis-Zsolt-Kiskun megyét	218.0
Bács-bodrogot	192.5
Biharmegyét	189.7
Máramarost	179.9
vagy □ mértfölddel	
Esztergommegyét	19.5
Turózmegyét	20.0
Ugocsa	20.7
Györmegyét alig	24.0
Csanádot	28.1
Kis-Küküllőt	28.6
Brassót	31.2
Fogarast	32.5
és □ mértföld	
Mosonmegyét	32.8

területtel, hanem a „Fiumei kerület“ leszámitásával alkotni kellene megállapított számu s elméletileg megállapított nagyságú p. o. 65 egyenlő 74.5 □ mértföld nagyságú, egyedül képesített mintá vármegyét.

Ellsmerem és tudom, hogy a jó és egészséges közigazgatást, közgazdasági és közmívelődési fejlődést tekintve, a megyék területének is, ugy nagyságuk, mint kis voltukait illetőleg van és kell határának jenni, de ez is inkább áll föfelé, mint lefelé, inkább a nagy, mint a kis megyékre. Ott ugyanis a távolság, a közlekedési viszonyok megnehezíthetik az egyöntetű központi közigazgatást, és a nagy területen lakó, egymással gyérabban érintkező, sőt egymást alig ismerő ily nagy megyék polgársága az egyirányú társadalmi élet s a közmívelődés terén is alig fejthet ki aránylagos mérvű tevékenységet s mig a kis megyéknek, ha van elegendő anyagi, erkölcsi és szellemi erő, a terület szűkvolta éppen nem hátrány. Nem eji sör endü mervadótényező tehát a terület, s ha egykor még is bizonyos minimum és maximum állapittatnék meg, Csanádmegye beolvastását több más megyének egyenlítésé és szétosztásának kellene megelőznie.

Mind ezeknek elvi következménye az, hogy ha Csanádmegye, — melyről közbevetőleg legyen mondva, annak vitása és felezetése, hogy mivel egykor kiterjedése oly nagy és imponáns volt foglajla elujra amaz elsőrendű területi állását, — a legmeddőbb vitatás s csanádmegyeiek által nem igényelt, nem kért barátság, hanem inkább ez ügybeni fogadatan ügyvédkedés; — ismétlem, ha Csanádmegye egy a mint van, Makó székhelyével meg akar maradni továbbra is, s ha köztörvényhatóságai jogait és kötelességeit a törvények és törvényes rendeletek keretén belül mások kára s a megyei lakosság túlterhelésével nélkül hiven s becsüllettel teljesíti, — ha Szeged általi nagygyá tételét se nem ohajtja, sem lakosságának pozitív, esalhatlan előnyt nem nyújt, és ha van kellő anyagi, erkölcsi és szellemi ereje nem csak szervezkedni, de közigazgatását sikerrel vezetni, s közigazdasági és közmívelődési fejlődésre versenyképes, — ugyan kit sért ekkor e megye önállóságával és miért kell ezen önállóságában, területi ép-ségében megtámadtatnia?

Az alkotmányosságból kifolyó ok erre nincs, ha csak a farkas és bárány meséj

jét nem akarjuk feleleveníteni s ráolvasni hogy: Csanádmegye zavarja Szeged vizét, tehát prédaul dobandó neki, — váljké egészségre. De elg a kérdés első, elvi részét illetőleg.

II. Lássuk másodsorban s csak röviden, mennyire való az, hogy a tervezett új megye megalakítása Szeged székhelyével Csanádmegye eltörölésével, magyar hazai, tehát mindenek felett álló közérdek.

Ha a „Salus rei publicae“, tehát a „suprema lex“, ezen új megye megalakítását világos, megcáfолhatlan s el nem adázható okoknál fogva követeli, akkor Csanádmegyének el kell nemulnia s hazafiai önfeledőzással s férfias bátóság és megnyugrással lépnie az öt elhmvastandó mágyára, hogy aztán hamvából phönixként feltámadhasson a közérdek követelte dísz Szeged megye.

KÜLFÖLD

János főherceg és a bolgár trón. Egy János főherceghez közel álló személyiség szerint, nemrég felmerült a sajtóban az a hír, hogy János főhercegnek annak idején szándéka volt a bolgár trónt elfoglalni. Ezt a hírt azonban nyomban demontálták. Pedig a dolog úgy áll, hogy volt idő, mikor a becsvágyó főherceg komolyan foglalkozott a tervvel, hogy Bulgáriának el nem ismert fejedelemévé legyen. Abban az időben, mikor a Stoilov, Grekov és Kalcevből álló bolgár fejedelem-mező küldöttség bejárta Európát, János főherceg hadosztályparancsnok volt Linzben, s maga volt az, ki a cs. és k. kormány tudtan nélkül összeköttetésbe lépett a küldöttséggel, azzal Florenczben találkozt és késznek nyilatkozott elfoglalni a bolgár trónt, melyet Battenberg Sándor odahagyott. A főherceg hajlandó volt a trónra lépni a hatalmak elismerése nélkül, sőt egyenesen uralkodónk és a kormány akaratát ellenére. Az erre vonatkozó megállapodásokat és egyéb iratokat a bolgár külügyminiszterium levéltárában őrnik. Minden készen volt, hogy a főhercegekészületvége szándékát, mikor az utolsó pillanatban a főherceg terveit meg-hiusították vagy elárulták. Elg azhoz, hogy János főherceg Londonba ment és onnan kijelentette a küldöttségnek, hogy terveit ölelél, de egyuttal Koburg Ferdinánd herceget ajánlotta küldöttségnek fejedelemjelöltül s a küldöttség a főherceg ajánlását el is fogatta. János főherceg megettete azt is, hogy legbizalmasabb emberét, a a a a a, ki hosszú éveket óta szolgálta őt, átengedte Koburg Ferdinánd hercegnek.

Pánszláv izgatók Romániában. A bolgár forradalmárok hírdelt vezetője, Bendorov utjabban Bukarestba érkezett s ottan élénk érintkezésben áll a bolgár emigránsokkal. Még nagyobb figyelmet kell, hogy Bukarest közelében, az egész ilvóti kerületben egyszerre igen sok orosz misszariusz tnt fel. Az illetők házáló kereskedőknek adják ki magukat, de a bukaresti lapok szerint tulajdonképen orosz katonatisztok, kik paraazt ruhában járják be s kémeleik ki a román főváros környékét. Ezzes tömegesen érkeztek október 17-én Oroszországból Bukarestbe s onnan különböző irányban indultak a vidékre. — Különösen azon falvakat keresik fel, melyekben bolgárok laknak, de azért a tiszta román falvakat sem kerülik. Célszó állítólag az, hogy az ócska kaszákat öszszeszárolják a javítás végett Oroszorszába szállítsák. Ez ócska kaszákat tulságos drágán veszik meg, de nem köldik Oroszorszába, hanem eldobják csak annyit tartanak meg, a mennyi mulhatatlannul szükséges abhoz, hogy kaszakereskedőknek adhasák ki magukat. Annál alaposabban veszik szemügyre a topografai viszonyokat a főváros környékén s észleleteikről jegyzeteket is készítenek. Minde hiteket a bukaresti lapok közlik, melyek már napok óta nagyban foglalkoznak az orosz állítólagos kaszakereskedők ügyével.

Albrecht főherceg Spanyolországban. Albrecht főherceg — mint Madridból írják, — hétfőn kísér tével és a regens-királyné hadsegédével meglátogatta Toledo t. A főherceg nagy érdekűdással tekintette meg a fegyvergyártat, hol sok bevásárlást is tett. Jelen volt ezután a katonai akadémia növendékeinek lögyakorlatán, melynek végeztével szemlélet tartott a növendékek felett. Majd megtekintette a kiválóbb emlékeket, mely alkalommal kijelentette, hogy e nagyon szereti ugyan a régi esztendőket, de az új dolgokat még is előbbre teszi. A főherceg a kirándulással nagyon meg volt elégedve.

A franczizai Ferdinánd fejedelemről. A „Journal des Débats“ Ferdinánd bolgár fejedelem trónbeszédével foglalkozva, a következőket mondja: Ferdinánd fejedelem trónbeszéde bizalmat kelthet s csak biztatóság tolneti a bolgár kölönsön aláíroira. Pártatlanul el kell ismerni, hogy Ferdinánd fejedelem 1887-iki vállalata eddig jobban sikerült, semmint Európa várta volna. Senki sem hitte, hogy Bulgáriában két év alatt ki ne östön a forradalom. De a váratlan eredmény s a trónbeszédben nyilvánuló optimizmus dacára is valószínűnek látszik, hogy Ferdinánd fejedelem nagy il-

luziókat táplál hatalmának maradáóságát illetően. 2 évig tartotta magát, a mi mindenestre valami; de a helyzet azért nem kevésbé prekárius. Bennt minden a Stambulovval való jó egyetértésűl függ, a ki igazi ura az országának s osaknem republikánus alkotmány mellett gyakorolja a diktatóri hatalmat. Kifelé Oroszországgal és a portai túrelme a döntő. A szultán és a csár eddig elég bőbeszédű volt, hogy az első elviseje ismételt megsértését jogainak, melyek őt mint Bulgárii szuzerenjét és Rumélia szuzerenjét megilletik, az utóbbi pedig, hogy na vegye figyelembe Bulgáriának tett szolgálatainak s a berlini szerződés némely lényeges intézkedéseinek tekintetbe nem vételét. Európa békájének szempontjából kívánatos, hogy a tudólem tovább is tartson. A lap végtül ama véleményét nyilvánítja, hogy a Bismarck herceg és Kálnoky gróf közt folyt tanácskozásoknál Bulgáriai és Ferdinánd fejedelem jövőndő sorra is szóba került.

Vilmos császár Konstantinápolyban. A szultán hétfőn este családi díszbe bédet adott, mely után a császárné, Radovitz német nagykövét neje és másnyek társaságában, jelen volt a tén háremében zottestélyen és 6 óráig időzött ott. Vilmos császár reggel csolnokon a begler 47 mat, hol atyja 1869-ban le Skutari felé vezetett uton a 59 mindje nevű hegryől élvezti kilátást az aztán Haidarpa 50 lial vasutak kiindulási pontj 56 innát a császár hajón a h 75 togatására indult, azután 65 régi várfa körül, mit mára 15 után hétfőn meg néhany katonakart megtekinteni. Vilmos császár el val ragadtatva az itt látottak által és felette nagy meglegedésel arról a vendégszeretetről, melyben itt részesült. A szultán és a német császár és császárné hétfőn este értékes ajándékokkal tisztelték meg egymást. A szultán a keleti ipar több értékes termékével kedveskedett, ugymint himzett szövöttekkel, mozaikkal díszített butoradarabokkal és drágakövekkel kirakott irószerekkel és a császárnak pompás nyakékekkel. A császár Ghazi Osman pasának a vörös sasrend nagykeresztjét, a civilista miniszterének, Agob pasának, a szultán első titkáának, Szureya pasának és Haszán pasa tengerezési miniszternek az első osztályú vörös sasrendjelet, és Blaque-bej perai praefektusnak az első osztályú korona-rendjelet adományozta. Streoker-pasa tábornoknak, Mémir-pasának és Ali Nizami pasának, kik már magas kitüntetéseket bírnak, gyémántokkal kirakott dohányszelenczékét ajándékozott. A személyes szolgálatteire rendelt személyiségek azonban kivül raugiknak megfelelő rendjelkitüntetések kaptak. A két uralkodó kö t a német megbesszégek előtt és után t a n a e k o s e s o k i e f o l y t a k, melyeknél Said-pasa külügyminiszter is jelen volt.

LEGUJABB POSTA.

— A leendő magyar király Budapesten. Bóosból sürgönyözti 5-iki kelettel: Estei Ferdinánd s Ferdinánd főherceg, kiknek szabadságideje jövő hónapban lejár, nem Prágába tér vissza, hanem új állomásai helyére Budapestre utazik.

— A szövetségeselek és Bulgáriá. Rómából jelentik: Azokkal a hírekkel szemben hogy Németország a végböl, hogy Oroszországnak kedvezkedjék, Ausztria-Magyarország politikáját Bulgáriában magára akarja hagyni, itt jól értesült oldalról állítják, miután arról volt szó, hogy Oroszország is osztja a német birodalmi kanocellárnak azt a kifogását, hogy mindezek az állítások merő kohóim és nyok; Rómában nem tudják ugyan hogy ez idő szerint Friedrichruhában mit állapítanak meg, de bizonyos, hogy sem Anglia, sem Németország sem pedig Oroszország nem támogatnának oly mozgalmat, mely Bulgáriát ismét a véletlennek szolgáltatná ki. Oroszország nem titkolja, hogy a Balkán felszögeten a státus quo fentartásában Európa békájének és Bulgáriá szabad fejlődésének legbiztosabb zálogát látja és a jelenlegi viszonyok minden változásának veszélyeket kellene előidéznie, annyival inkább mert senki sem tudja, miént lennének szután Bulgáriá igényei és óhajtsái s nagy hatalmak kívánásaival öszhangzásba hozhatók. Orosz-, Németország és Anglia dolga eme összekocoztanásoknak elejét venni és mitán Ausztria-Magyarország is erre törekszik, nem látható be, hogy mi indíthatta volna az említett hatalmak egyikét arra, a bécsi kabinetet cserben hagyni.

— A német császár párt utja. Konstantinápolyból jelentik 5-iki kelettel: A császári pár szerdán délben indul hazra Volenczország. A kisérlet vasuton utazik vissza. Bismarck gróf egy napot valószínűleg Budapesten fog tölteni. — Vilmos császár a tegnapi ebédén a szultánnak a Hohenzollern-házirend nyakékát adományozta, melylyel személyesen ékítetté fel a szultánt, kit a ritka kitüntetés nagyon megörvendtetett.

